

Dr. Sóti Kálmán

Jogi és igazgatás III. Büntetőjog különös rész 2.

A követelménymodul megnevezése:

Általános őr-és járőrszolgálati feladatok

A követelménymodul száma: 0731-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-004-50

JOG ÉS IGAZGATÁS III. BÜNTETŐJOG KÜLÖNÖS RÉSZ 2

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Ön közrendvédelmi rendőrként gépkocsizó járőrszolgálatot lát el két járőrtársával a Budapesti Rendőr-főkapitányság III. Kerületi Rendőrkapitányság állományában. A járőrszolgálat teljesítése közben 09.43 órakor iközúti ellenőrzés céljából megállítják a Bp.III. ker, Szentendrei u,252.szám előtt a H. Gábor budapesti lakos által vezetett JZP-287 frsz-u skoda felicia típusú személygépkocsit. Az intézkedés alá vont személy az okmányait átadása után megállapítja, hogy a személyazonosító igazolvány H. Gábor nevére szól, azonban a vezetői engedély Z.Péter nevére van kiállítva, ugyanakkor mindkét okmányban H. Gábor fényképe található,

Milyen tartalmú jelentést tesz megállapításairól az ügyelet részére? Mit kell tennie a helyszínen? Milyen intézkedések megtétele szükséges, azokat milyen sorrendben hajtja végre? Milyen utasításokat ad járőrtársai részére? Hogyan minősíti a cselekményt?

1. ábra. Gépjárműellenőrzés¹

¹ <http://m.blog.hu/au/autozz/image>

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A KÖZREND ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

A közrend elleni bűncselekményeket a Btk. XVII. fejezete négy címben tartalmazza. I. Cím a közbiztonság elleni bűncselekmények, II. Cím a köznyugalom elleni bűncselekmények, III. Cím a közbizalom elleni bűncselekmények, IV. Cím a közegészség elleni bűncselekmények

A közbiztonság elleni bűncselekmények

A tárgyalt bűncselekmények közös jogi tárgya a személy és vagyonbiztonságban megnyilvánuló közrend, és közbiztonság.

Közveszélyokozás

259. § (1) Aki árvíz okozásával, robbanó, sugárzó avagy más anyag, energia vagy tűz pusztító hatásának kiváltásával közveszélyt idéz elő, vagy a közveszély elhárítását, avagy következményeinek enyhítését akadályozza, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) bűnszövetségben,

b) különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozva

követik el.

(3) A büntetés öt évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a közveszélyokozás egy vagy több ember halálát idézi elő.

(4) Aki a közveszélyokozást gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig, különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrány esetén öt évig, egy vagy több ember halála esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki közveszélyokozásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a közveszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

2. ábra. Közveszélyokozás tűz pusztító hatásának kiváltásával²

A tényállásban meghatározott elkövetési magatartások:

- közveszély előidézése,
- közveszély fenntartása.
- közveszély elhárításának akadályozása (pl. mentési útvonal elzárása.);
- közveszély következményei enyhítésének akadályozása (pl. mentési tevékenység akadályozása.),

Az elkövetés módjai:

- árvíz okozása (pl. árvízi gát megnyitásával)
- robbanó sugárzó avagy más anyag vagy energia pusztító hatásának kiváltása (pl. robbanóanyaggal előidézett pusztítás)
- tűz pusztító hatásának kiváltása (lényegében gyújtogatást jelent)

A bűncselekmény eredménye a közveszély. Olyan objektív helyzet, ami nagyobb számú személy életét- testi épségét, vagy nagy értékű vagyoni javakat veszélyeztet megsemmisüléssel, megrongálódással. Az eredménynek okozati összefüggésben kell állnia az elkövetési magatartással. A cselekmény a közveszély bekövetkezésével befejezett.

² <http://index.hu/bulvar/romkert0404/>

Bűncselekmény alanya az (1) bek. 1. fordulata esetén bárki lehet, míg az (1) bek. 2. fordulata esetén csak az lehet aki a közveszély előidézésében nem vett részt.

Bűnösség: A bűncselekményt szándékosan, vagy gondatlanul is el lehet követni.

A bűncselekmény minősített esetei valósulnak meg, ha az elkövető cselekményét:

- bűnszövetségben; (lásd Btk.137.§ 7 pont)
- különösen nagy vagyoni hátrány okozva; (lásd Btk.138/A.§ d pont)
- egy vagy több ember halálát okozva követi el;

A Btk.259.§ (5) bekezdése értelmében a bűncselekmény **előkészülete büntetendő**.

A Btk. 259.§ (6) bekezdése alapján korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a közveszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

Terrorcselekmény

261. § (1) Aki abból a célból, hogy

a) állami szervet, más államot, nemzetközi szervezetet arra kényszerítsen, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön,

b) a lakosságot megfélemlítse,

c) más állam alkotmányos, társadalmi vagy gazdasági rendjét megváltoztassa vagy megzavarja, illetőleg nemzetközi szervezet működését megzavarja,

a (9) bekezdésben meghatározott személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekményt követ el, büntett miatt tíz évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az a) pontban meghatározott célból jelentős anyagi javakat kerít hatalmába, és azok sértetlenül hagyását vagy visszaadását állami szervhez vagy nemzetközi szervezethez intézett követelés teljesítésétől teszi függővé.

(3) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki

a) az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna, és

b) aki tevékenységét a hatóság előtt felfedi,

ha ezzel közreműködik a bűncselekmény következményeinek megakadályozásában vagy enyhítésében, további elkövetők felderítésében, illetve további bűncselekmények megakadályozásában.

(4) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott büntett elkövetésére felhív, ajánlkozik, vállalkozik, a közös elkövetésben megállapodik, vagy az elkövetés elősegítése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, ahhoz anyagi eszközöket szolgáltat vagy gyűjt, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki a (4) bekezdésben meghatározott cselekményeket az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott büntettnek terrorista csoportban történő elkövetése érdekében valósítja meg, illetőleg a terrorista csoport tevékenységét egyéb módon támogatja, büntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) A (4) vagy az (5) bekezdésben meghatározott bűncselekmény miatt nem büntethető, aki a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

(7) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésével fenyeget, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(8) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy terrorcselekmény elkövetése készül, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, jelentést nem tesz, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(9) E § alkalmazásában

a) személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény az emberölés [166. § (1) és (2) bek.], a testi sértés [170. § (1)–(5) bek.], a foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés [171. § (3) bek.], a személyi szabadság megsértése (175. §), az emberrablás (175/A. §), a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény [184. § (1) és (2) bek.], a vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése [185. § (1) és (2) bek.], a hivatalos személy elleni erőszak (229. §), a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak (230. §), a hivatalos személy támogatója elleni erőszak (231. §), a nemzetközileg védett személy elleni erőszak (232. §), a közveszélyokozás [259. § (1)–(3) bek.], a közérdekű üzem működésének megzavarása [260. § (1)–(4) bek.], a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése (262. §), a robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés (263. §), a lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés [263/A. § (1)–(3) bek.], a haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel visszaélés [263/B. § (1)–(3) bek.], a radioaktív anyaggal visszaélés [264. § (1)–(3) bek.], a nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel visszaélés [264/C. § (1)–(3) bek.], a számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény (300/C. §), a rablás (321. §) és a rongálás (324. §),

b) terrorista csoport: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekmények elkövetése.

A tényállásban meghatározott elkövetési magatartások: A jogalkotó a tényállásban két alapesetet határozott meg.

1. Alapeset: A bűncselekmény elkövethető a (9) bekezdésben meghatározott személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmények elkövetésével.

2. Alapeset: A bűncselekmény elkövethető jelentős anyagi javak hatalomba kerítésével, valamint azok sértetlenül hagyását, vagy visszaadását állami szervhez, vagy nemzetközi szervezethez intézett követelés teljesítésének függővé tételével. Jelentős anyagi javak hatalomba kerítése. A hatalomba kerítés általában dolog jogtalan megszerzésével valósul meg, azonban megvalósulhat közvetve úgy is, ha az elkövető robbantószerkezetet helyez el az épületben, melyet bármikor működésbe hozhat. A cselekmény csak akkor tényállásszerű, ha az elkövető a személy szabadon bocsátását, illetőleg a javak sértetlenül hagyását vagy visszaadását állami szervhez vagy társadalmi szervezethez intézett követelés teljesítésétől teszi függővé. A tényállás alkalmazásában követelésnek kell tekinteni az elkövető akaratának megfelelő cselekvésre történő nyomatékos, fenyegető tartalmú felszólítást.

A bűncselekmény alanya bárki lehet.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, célzat a követelésben foglaltak kikényszerítése.

Előkészület, kísérlet: A bűncselekmény előkészülete, valamint mindkét alapeset kísérlete továbbá a feljelentés elmulasztása büntetendő.

Büntethetőséget megszüntető ok: A (6) bekezdés büntethetőséget megszüntető okot határoz meg, ha a bűnsegéd, vagy a terrorista csoportban résztvevő elkövető a cselekményét a hatóságnál bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

Visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel

263/A. § (1) Aki

a) lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy forgalomba hoz,

b) a lőfegyver vagy lőszer készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteit túllépi,

c) engedéllyel tartott lőfegyverét, lőszerét engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,

büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, büntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évtől tíz évig, a (2) bekezdés esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követik el.

(4) Aki

a) az engedéllyel tartott kézilőfegyveréhez, vadászlőfegyveréhez vagy sportlőfegyveréhez tartozó, csekély mennyiségű lőszer engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,

b) vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó, csekély mennyiségű lőszer engedély nélkül megszerez vagy tart,

c) az engedéllyel tartott kézilőfegyverét, vadászlőfegyverét vagy sportlőfegyverét, illetve az ahhoz tartozó lőszer bejelentés nélkül az ország területére behozza, onnan kiviszi, vagy azon átszállítja,

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A tényállás keretdiszpozíció, amelyet a a lőfegyverekről és lőszerokról szóló 2004. évi XXIV. törvény (a továbbiakban: Ftv.), valamint a fegyverekről és lőszerokról szóló 253/2004. (VIII. 31.) Korm. Rendelet tölt ki tartalommal.

A tényállásban meghatározott elkövetési tárgyak:

- *lőfegyver:* a tüzfegyver, valamint az a légfegyver, amelyből 7,5 joule-nál nagyobb csőtorkolati energiájú, szilárd anyagú lövedék löhető ki; (a lőfegyver³ jellege: sörétes lőfegyver (huzagolatlan hosszú), golyós lőfegyver (huzagolt hosszú), maroklőfegyver (rövid), 7,5 joule vagy annál kisebb csőtorkolati energiájú flóbert fegyver és 7,5 joule csőtorkolati energia feletti teljesítményű légfegyver;)
- *lőszer:* olyan egybeszerelt töltény, amely lövedéket, lőport, továbbá gyúelegyet tartalmaz;

A tényállásban meghatározott elkövetési magatartás az (1) bek. a.) pontja értelmében a lőfegyver vagy lőszer engedély nélküli:

- a) készítése; (a lőfegyver, a lőszer előállítása, fődarabjainak elkészítése, és az elkészített alkatrészek összeszerelése)
- b) megszerzése; (vásárlás, ajándékozás, öröklés stb.)
- c) tartása; (ha az elkövető a dolgot magánál tartja)

---

³ fegyver: lőfegyver, gáz- és riasztófegyver, légfegyver, festéklövő fegyver, muzeális fegyver, színházi fegyver; 253/2004. (VIII. 31.) Korm. rendelet a fegyverekről és lőszerokról 1.§ 1. pont szerint.

d) forgalomba hozatala;

Elkövetési magatartás az (1) bekezdés b) pontja értelmében az engedély kereteit túllépve:

- készítés;
- megszerzés;
- tartás;
- kereskedelem;

Elkövetési magatartás az (1) bekezdés c) pontja értelmében az engedéllyel tartott lőfegyver, lőszer átadása engedéllyel nem rendelkezőnek.

A tényállás enyhébben minősülő esetei a Btk. 263/A.§ (4) bekezdése szerint

- Az engedéllyel tartott kézilőfegyver, vadászlőfegyverhez, vagy sportlövő fegyverhez tartozó csekély mennyiségű lőszer átadása engedéllyel nem rendelkezőnek;
- vadászlőfegyverhez, vagy sportlövő fegyverhez tartozó csekély mennyiségű lőszer engedély nélküli megszerzése vagy tartása;a
- *az engedéllyel tartott kézilőfegyver, vadászlőfegyver vagy sportlőfegyver, illetve az ahhoz tartozó lőszer bejelentés nélkül az ország területére behozatal, onnan kivitele, vagy azon átszállítása*

A bűncselekmény alanya az (1) bekezdés:

- a) és c) pont esetén engedéllyel nem rendelkező;
- b) pont esetén az engedély kereteit túllépő;
- c) pont esetén engedéllyel rendelkező személy lehet;

A (4) bekezdés

- a) pont esetén engedéllyel rendelkező;
- b) pont esetén bárki lehet.
- c) pont esetén engedéllyel rendelkező személy lehet.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el.

A bűncselekmény minősített esetei valósulnak meg, ha az elkövető cselekményét:

- üzletszerűen,
- bűnszövetségben,
- bűnszervezet tagjaként,
- különös visszaesőként követi el.

Továbbá ha *az elkövető a lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére hozza, onnan kiviszi, vagy azon átszállítja*

A KÖZNYUGALOM ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

A tárgyalt bűncselekmények közös jogi tárgya a köznyugalom, mely az állampolgárok személye és javainak biztonsága, valamint az állami, társadalmi és gazdálkodó szervezetek zavartalanságát elváró közhangulatot jelenti.

Közveszéllyel fenyegetés

270/A. § (1) Aki

a) más előtt olyan, a köznyugalom megzavarására alkalmas valótlan tényt állít, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget, vagy

b) a köznyugalom megzavarására alkalmas módon azt a látszatot kelteni törekszik, hogy közveszéllyel járó esemény közvetlenül bekövetkezik,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben írt bűncselekményt radioaktív anyaggal fenyegetve követik el.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a közveszéllyel fenyegetés a köznyugalmat súlyosan megzavarta.

3. ábra. Rendőri intézkedés közveszéllyel fenyegetés helyszínén⁴

A tényállásban meghatározott elkövetési magatartás valótlan tényállítás, amely közveszéllyel járó esemény bekövetkeztével fenyeget.

A valótlan tényállítás alatt olyan múltban megtörtént, vagy jelenben folyó esemény közlését kell érteni, amely a valóságnak nem felel meg. Követelmény, hogy az elkövetési magatartásnak alkalmasnak kell lennie a köznyugalom megzavarására.

Bűncselekmény alanya: bárki lehet.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, az elkövető tudatának át kell fognia az általa állított tény valótlanágát. A bűncselekmény minősített esete valósul meg, ha a közveszéllyel fenyegetés a köznyugalmat súlyosan megzavarja. A közveszéllyel fenyegetés speciális tényállás a hatóság félrevezetésével és a rémhírterjesztéssel szemben. Ezért a minősítés során először a közveszéllyel fenyegetés vétségének megvalósulását kell megvizsgálni, majd ha az elkövető cselekménye ebbe nem ütköztethető, úgy a hatóság félrevezetése és a rémhírterjesztés tényállásait.

⁴ http://www.delmagyar.hu/csongrad_hirek/bombariado_volt_a_csongradi_saghyban/2124969

Garázdaság

271. § (1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot

a) csoportosan,

b) a köznyugalmat súlyosan megzavarva követik el.

(3) A büntetés bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot

a) csoportosan és a köznyugalmat súlyosan megzavarva,

b) nyilvános rendezvényen,

c) fegyveresen,

d) felfegyverkezve

követik el.

(4) Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

(5) E § alkalmazásában erőszakos magatartásnak minősül a más személyre gyakorolt támadó jellegű fizikai ráhatás is, abban az esetben is, ha az nem alkalmas testi sérülés okozására.

4. ábra. Garázdaság elkövetése miatti rendőri intézkedés sportrendezvényen⁵

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** a kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartás. Követelmény azonban hogy a kihívóan közösségellenes magatartásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy azon mások megbotránkozzanak, vagy attól megriadjanak:

Kihívóan közösségellenes magatartás a társadalomban elfogadott együttélési szabályok tudatos semmibevétele, amely sérti az állampolgárok erkölcsi értékítéletét, ezért megbotránkozást vagy riadalmat kelt.

Megbotránkozás alatt a cselekményre méltatlankodással, felháborodással való reagálást értjük. Riadalom esetén a megbotránkozás ijedséggel, félelemmel, veszélyérzettel párosul.

A garázdaság esetében az erőszakos magatartást tágabban kell értelmezni, mint más bűncselekményeknél. E tényállás alkalmazásában az erőszak, mint aktív támadó jellegű cselekvés, magában foglalja a személy vagy dolog elleni erőszak alkalmazását is. A személy elleni erőszakon más testének támadó szándékú érintését értjük.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya bárki lehet.

A bűncselekmény **minősített esetei** valósulnak meg, ha az elkövető a cselekményét:

---

⁵ <http://sportgeza.hu/futball/2010/04/15/>

- csoportosan és a köznyugalmat súlyosan megzavarva követi el; (Btk.137.§ 13. csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt),
- *nyilvános rendezvényen,*
- *fegyveresen,* (Btk. 137.§ 4. a) fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki lőfegyvert vagy robbanóanyagot tart magánál; a fegyveres elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha a bűncselekményt lőfegyver vagy robbanóanyag utánzatával fenyegetve követik el),
- *felfegyverkezve követi el.* (Btk.137.§ 4. b) felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál);

Amennyiben a tényállás elemei közül hiányzik az erőszak, úgy a cselekményt a szabálysértésekről rendelkező 1999. évi LXIX. törvény 142/A.§ "Garázdaság" tényállásába kell ütköztetni.

Rendbontás

271/A. § (1) Aki nyilvános rendezvény szervezőjének vagy rendezőjének a rend fenntartása érdekében tett jogszerű intézkedésével szemben erőszakkal vagy fenyegetéssel ellenállást tanúsít, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a rendbontást csoportosan vagy felfegyverkezve követik el.

(3) Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

(4)

271/B. § A 271-271/A. § alkalmazásában nyilvános rendezvény: a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvény, továbbá az olyan rendezvény, amely mindenki számára azonos feltételek mellett nyitva áll.

Elkövetési magatartás: – ellenállás tanúsítása a nyilvános rendezvény szervezőjének a rend fenntartása érdekében tett intézkedésével szemben. Ellenállás tanúsításán a nyilvános rendezvény szervezőjének akaratával ellentétes tartalmú, a rend fenntartása érdekében tett intézkedésével szembeni tudatos aktív magatartást kell érteni.

Az elkövetés módja: erőszak vagy, fenyegetés alkalmazása.

A **bűncselekmény alanya** bárki lehet. A bűncselekményt kizárólag szándékosan lehet elkövetni.

Az elkövetés helye a nyilvános rendezvény. A nyilvános rendezvény fogalmát a Btk. 271/B.§ határozza meg.

A rendbontás vétsége bűncselekmény szubszidiárius (kiszegítő) jellegű tényállás, vagyis alkalmazására csak akkor kerülhet sor, amennyiben más súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg.

A bűncselekmény minősített esetei valósulnak meg, ha a cselekményt: csoportosan vagy, felfegyverkezve követik el.

Önbíráskodás

273. § (1) Aki abból a célból, hogy jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek érvényt szerezzen, mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) fegyveresen,

b) felfegyverkezve,

c) védekezésre képtelen személy sérelmére

követik el.

(3) Nem valósul meg önbíráskodás, ha az erőszak vagy a fenyegetés alkalmazása az igény érvényesítésének megengedett eszköze.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** a kényszerítés. A kényszerítő magatartás irányulhat arra, hogy a passzív alany valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön.

Elkövetés módja:

- Erőszak; (személy elleni vagy dologról személyre áttevődő ellenséges célzatú kényszerítő magatartás,)
- Fenyegetés; (Fogalmát illetően lásd Bt.138.§-t. A tényállás szempontjából nem minősül fenyegetésnek, ha jogszerű jogkövetkezmények megtételét helyezi kilátásba az elkövető. pl.: polgári per megindítása)

A bűncselekmény akkor válik befejezetté, ha a passzív alany az elkövető által kívánt magatartást tanúsítja.

Bűncselekmény alanya bárki lehet. Így a bűncselekmény elkövetője az is lehet, aki az igény érvényesítése érdekében tényállásszerűen fellép. (Pl. elkövetővé válhat annak a személy vagyoni védelmi kft.-nek az alkalmazottja is, aki megbízás alapján ún. "pénzbehajtóként" valósítja meg az elkövetési magatartást.

Bűnösség: A bűncselekmény csak szándékosan követhető el.

Az önbíráskodás **célzata** a jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igény érvényesítése. Jogos vagyoni igény esetében ténylegesen fennáll a passzív alany vagyoni kötelezettsége (pl. pénzbeni tartozás), amelynek a passzív alany nem tesz eleget. Jogosnak vélt vagyoni igény esetén az elkövető tévedésben van az igény fennállása tekintetében.(pl. államilag el nem ismert pénzkötelmek) Azonban e tévedést a büntetőjog nem értékeli, mert a jog érvényesítés csak törvényes keretek között valósulhat meg.

A Btk. 273. § (2) bekezdésében a jogalkotó speciális büntethetőséget kizáró okot fogalmazott meg. "Nem valósul meg önbíráskodás, ha az erőszak vagy a fenyegetés alkalmazása az igény érvényesítésének megengedett eszköze." Megengedett eszköz pl. a Ptk. 190. § alapján a birtokvédelem körében a birtok ellen irányuló támadás önhatalmú elhárítása, vagy a vagyoni igény érvényesítésére szolgáló jogszerű eljárás megindításának (polgári per) kilátásba helyezése.

Minősített esetek valósulnak meg, ha:

- fegyveresen,
- felfegyverkezve,
- védekezésre képtelen személy sérelmére követik el. (Lásd Btk. 137.§ 18.§

A KÖZBIZALOM ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

A tárgyalt bűncselekmények közös jogi tárgya az okirat valódiságába vetett bizalom és a közhitelesség.

Közokirat – hamisítás

274. § (1) Aki

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b) hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál,

c) közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítást gondatlanságból követi el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

275. § (1) Az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b) lényeges tényt hamisan foglal közokiratba,

büntettet követ el és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) E § rendelkezéseit a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a külön törvény alapján a Magyar Köztársaság területén eljáró tagjára is megfelelően kell alkalmazni.

A jogalkotó a közokirat-hamisítás büntette bűncselekmény tényállásában három egymástól jól elkülöníthető cselekvésformát határozott meg.

- A bárki által elkövethető közokirat-hamisítás büntettét;
- hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette;
- az ún. intellektuális közokirat-hamisítás büntettét.

A **bűncselekmény elkövetési tárgya** a közokirat.⁶ A közokirat fogalmát a polgári perrendtartásról rendelkező 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 195. § határozza meg. Ennek értelmében: Pp.195. § (1) Az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját.

A) Bárki által elkövethető közokirat-hamisítás büntette Btk.274§ (1) bekezdés a–b) pontok esetén

A tényállásban meghatározott elkövetési magatartások

- hamisítás;
- a hamisított vagy más nevére szóló közokirat felhasználása;
- az ún. intellektuális közokirat-hamisítás;

B) Hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette Btk.275.§ esetén

A tényállásban meghatározott elkövetési magatartás: hivatali hatáskörrel visszaélve:

- hamis közokiratot készítése vagy közokirat tartalmának meghamisítása;
- lényeges tény hamisan történő közokiratba foglalása;

C) Intellektuális közokirat hamisítás Btk. 275.§ (1) bekezdés esetén

---

⁶ 195. § (1) Az olyan okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. Ugyanilyen bizonyító ereje van az olyan okiratnak is, amelyet más jogszabály közokiratnak nyilvánít.

Az elkövető valótlan nyilatkozattételével közreműködik abban, hogy a jog vagy kötelezettség bizonyítására szolgáló – egyébként alakilag valódi – közokiratba valótlan adat, tény, vagy nyilatkozat kerüljön. Itt a tényállás megvalósításában két személy vesz részt. Egyrészt a tévedésben lévő hivatalos személy, (aki a közokiratot készíti), másrészt a tettes, (aki megtévesztő adatok szolgáltatásával közreműködik, hogy a közokirat tartalmilag valótlan legyen.)

A **bűncselekmény alanya** 274.§ (1) bekezdés esetén tettesként bárki lehet, kivéve a hivatalos ügykörben eljáró hivatalos személyt, míg a 275.§ esetén kizárólag hivatalos személy lehet.

Hamis közokirat készítése és felhasználása csak a szándékos elkövetés esetén büntetendő. Az intellektuális közokirat-hamisítás szándékos és gondatlan elkövetés esetén is büntetendő.

A bűncselekmény **minősített esetei** valósulnak meg, ha a hivatalos személy a hivatali hatáskörével visszaélve

- hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,
- lényeges tény hamisan foglal közokiratba,

Magánokirat – hamisítás

276. § Aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az elkövetés tárgya a magánokirat.⁷

196. § (1) A magánokirat az ellenkező bebizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el, feltéve, hogy az alábbi feltételek valamelyike fennáll:

a) a kiállító az okiratot sajátkezűleg írta és aláírta;

b) két tanú az okiraton aláírásával igazolja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük sajátkezű aláírásának ismerte el; az okiraton a tanúk lakóhelyét (címét) is fel kell tüntetni;

c) a kiállító aláírása vagy kézjegye az okiraton bíróilag vagy közjegyzőileg hitelesítve van;

d) a gazdálkodó szervezet által üzleti körében kiállított okiratot szabályszerűen aláírták;

⁷ A magánokirat fogalmát a Pp.196. § (1) bekezdése határozza meg.

e) ügyvéd (jogtanácsos) az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy a kiállító a nem általa írt okiratot előtte írta alá, vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el, illetőleg a kiállító minősített elektronikus aláírásával aláírt elektronikus okirat tartalma az ügyvéd által készített elektronikus okirattal megegyezik;

f) az elektronikus okiraton kiállítója minősített elektronikus aláírást helyezett el.

(2) Gazdálkodó szervezet által kiállított vagy őrzött okiratról készült felvétel [195. § (2) bek.], továbbá bármilyen adathordozó útján készített okirat – értve ezalatt az elektronikus okiratról készített papír alapú okiratot is – teljes bizonyító erővel bizonyítja, hogy tartalma megegyezik az eredeti okirattal, feltéve, hogy a gazdálkodó szervezet, amely a felvételt készítette vagy az okiratot kiállította, illetve őrzi, a felvétel vagy az okirat azonosságát szabályszerűen igazolta. Gazdálkodó szervezet által kiállított vagy őrzött okiratról készült elektronikus okirat akkor bizonyítja teljes bizonyító erővel azt, hogy tartalma megegyezik az eredeti okirattal, ha az okiratról elektronikus okiratot készítő azt minősített elektronikus aláírással és – ha jogszabály így rendelkezik – időbélyegzővel látta el, illetve külön jogszabály által meghatározott eljárás szerint készítette el. Gazdálkodó szervezet által kiállított vagy őrzött okiratról készült okirat bizonyító ereje – az okirat tartalmát illetően – az eredeti okirattal, közokiratról készült okirat esetében pedig a teljes bizonyító erejű magánokirattal azonos.

(3) Ha az okirat kiállítója olvasni nem tud, vagy nem érti azt a nyelvet, amelyen az okirat készült, az (1) bekezdés rendelkezése alá eső okiratnak csak akkor van teljes bizonyító ereje, ha magából az okiratból kitűnik, hogy annak tartalmát a tanúk egyike vagy a hitelesítő személy a kiállítónak megmagyarázta.

(4) A jelen § rendelkezései nem érintik azokat a jogszabályokat, amelyek egyes magánokiratok bizonyító erejét másként szabályozzák, vagy amelyek egyes esetekben az okirati bizonyításhoz valamely meghatározott alakban kiállított okiratot kívánnak meg.

Magánokiratnak minősül minden olyan okirat, amely nem rendelkezik a közokirat kellékeivel. A magánokirat az ellenkező bebizonyításig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, elfogadta, magára kötelezőnek ismerte el, feltéve, hogy az okirat kiállítása, aláírása szabályszerűen történt.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokirat felhasználása.

Magánokirat hamisítás vétsége csak akkor állapítható meg, ha a hamis, meghamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot felhasználják. Felhasználásnak minősül minden olyan cselekmény, amelynek eredményeként a magánokirat tartalmáról más tudomást szerez, vagy azt bizonyításra használják.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya bárki lehet.

Visszaélés okirattal

277. § (1) Aki olyan közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, másról, ennek beleegyezése nélkül, jogtalanul megszerez, vagy azt megsemmisíti, megrongálja vagy eltitkolja, vétséget követ el és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt magánokiratra azért követi el, hogy jogtalan előnyt szerezzen vagy jogtalan hátrányt okozzon, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az elkövetés tárgya az olyan közokirat vagy magánokirat, amely nem vagy nem kizárólag az elkövető sajátja.

Nem az elkövető sajátja az olyan okirat, amelynek tulajdonjoga másét illet. Nem kizárólag az elkövető sajátja az okirat, ha az közös tulajdont képez, illetőleg, ha az elkövető tulajdonjogát valamely dologi vagy kötelmi jog korlátozza.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** az elkövetési tárgyak más beleegyezése nélkül, jogtalanul történő:

- **megszerzése:** A megszerzés birtokbavételt jelent, mely fogalmilag megegyezik az elvétellel. Az elnevezésbeli különbség oka az, hogy az elvétel kifejezés a lopás tényállását jellemzi, mivel ott az elkövetési tárgy értékkel bír. A visszaélés okirattal vétség esetében az elkövetési tárgy általában nem rendelkezik vagyoni értékkel.
- **megsemmisítése:** az okirat elpusztítása, pl. elégetés
- **megrongálása:** az okirat állagsérelme, mely a felhasználhatóságát csökkenti, vagy időlegesen kizárja.
- **eltitkolása:** az okiratnak a jogosult elől való végleges vagy ideiglenes elvonása vagy eltagadása.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya bárki lehet, kivéve az okirat tulajdonosát. A magánokirattal visszaélés csak akkor tényállásszerű, ha az jogtalan előnyt, vagy hátrányt okoz.

A VAGYON ELLENI BŰNCSELEKMÉNYEK

A tárgyalt bűncselekmények közös jogi tárgya a tulajdon, amit az elkövető a birtokviszonyok megváltoztatásával sért.

Lopás

316. § (1) Aki idegen dolgot másról azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha a lopást kisebb értékre, vagy a szabálysértési értékre elkövetett lopást

a) bűnszövetségben,

b) közveszély színhelyén,

c) üzletszerűen,

d) dolog elleni erőszakkal – ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik –,

e)

f) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel vagy a jogosult (használó) tudta és beleegyezése nélkül bemelve,

g) hamis vagy lopott kulcs használatával,

h) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére,

i) zsebtolvajlás útján,

j)

követik el.

(3)

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást nagyobb értékre,

b) a kisebb értékre elkövetett lopást

1. a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,

2. kulturális javak körébe tartozó tárgyra,

3. vallási tisztelet tárgyára, illetőleg vallási szertartásra vagy más egyházi célra rendelt helyiségből a vallási szertartás végzésére szolgáló tárgyra,

4. temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt vagy holttesten lévő tárgyra,

5. nemesfémre, nemesfém ötvözetére vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra,

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást jelentős értékre,

b) a nagyobb értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást különösen nagy értékre,

b) a jelentős értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon

c)

követik el.

(7) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a

a) a lopást különösen jelentős értékre,

b) a különösen nagy értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon

c)

követik el.

A tényállásban meghatározott elkövetési tárgyaz idegen ingó dolog. Dolog minden olyan birtokolható tárgy, amelynek térbeli kiterjedése, értéke van. Azonban a lopást, csak olyan ingó dologra nézve lehet elkövetni, melynek a tulajdonjoga az elkövetőn kívül mást illet. A tényállásban meghatározott elkövetési magatartás a dolog elvétele. Elvételnek tekintjük a dologra gyakorolt olyan fizikai ráhatást, amelynek következtében a korábbi birtokos (bármilyen rövid időre is) teljességgel elveszti tényleges hatalmát a dolog felett, az elkövető pedig egyidejűleg tényleges hatalmat szerez azon. Amíg a birtokosnak reális lehetősége van a dolog feletti uralom megtartására, addig a cselekmény kísérleti szakaszban marad.. (Pl.: a tettes által megfogott dolgot a sértett is fogja, és nem engedi el.) A dolog fogalmát a Btk. 333. § a következőképpen határozza meg: dolog: a villamos- és a gazdaságilag hasznosítható más energia is, úgyszintén a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okirat, dematerializált értékpapír is, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában – illetve a dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetében az értékpapírszámla jogosultjának – biztosítja,

A lopás eredményt nem tartalmazó (un. immateriális) bűncselekmény⁸. Mindezekre tekintettel, ha az elkövető bármilyen rövid időre, tényleges hatalmat szerzett a dolog felett, úgy a bűncselekmény befejezetté válik.

⁸ Eredmény létrejötté tehát nem szükséges a tényállás megvalósulásához. (Így nem szükséges a kár keletkezése!)

A bűncselekményt csak szándékosan követhető el, anyja bárki lehet, kivéve a dolog tulajdonosát, vagy azt, akihez a dolgot véletlenül vagy tévedésből került, továbbá aki a dolgot találta.

A bűncselekmény **célzata** a jogtalan eltulajdonítás.

A lopás jogi minősülésének rendszere.

A lopás jogi minősítésének rendszere a dolog értékétől, és az elkövetés minősítő körülményeitől függnék. Tulajdon elleni szabálysértést kell megállapítani, ha nem állnak fenn a 316. § (2) bekezdésében felsorolt körülmények, és az eltulajdonított dolog értéke a 20.000.- Ft-ot nem haladja meg.

A szabálysértési értékre elkövetett lopás vétségének (316. § (2)) minősül:

- a) bűnszövetségben; (lásd: Btk.137.§ 7. pont)
- b) közveszély színhelyén; (helyet és időt jelöl)
- c) üzletszerűen; (lásd Btk.137.§ 9. pont)
- d) dolog elleni erőszakkal; A tettes a fizikai ráhatást (elsődlegesen) a dologra fejt ki anélkül, hogy ez személy elleni támadást jelentene. (pl. a sértett kezében lévő táskát az elkövető kitépi, vagy az elkövető a sértett nyakláncát letépi stb.) nem minősíti a cselekményt rablásná. A Btk.316.§ (1) bek. D. pontja értelmében dolog elleni erőszakkal esik egy tekintet alá az is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik,
- f) helységbe, vagy ehhez tartozó bekerített helyre megrázkóttatással, vagy a jogosult (használó) tudta és beleegyezése nélkül bemenne;
- g) hamis vagy lopott kulcs használatával; (nem az adott zár felnyitására szolgáló kulcs vagy hasonló eszköz. pl. hamisított kulcs lopott kulcs: az elkövető lopás útján jut az eredeti kulcshoz)
- h) lakást vagy hasonló helységet az elkövetővel közösen használó sérelmére; (Az egymásra utaltság és az abból adódó kiszolgáltatottság miatt válik minősítetté a cselekmény. Speciális esete a katonai életviszonyok között megvalósuló ún. "bajtársi lopás".)
- i) zsebtolvajlás útján; (A sértett közvetlen testi őrizetéből pl. ruházatából, vagy a kezében tartott táskából stb. történik az elvétel.

A bűncselekmény minősített esetei valósulnak meg, ha a lopást:

- a) nagyobb értékre,
- b) kisebb értékre
  - a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,
  - kulturális javak körébe tartozó tárgyra,
  - vallási tisztelet tárgyára, illetőleg vallási szertartásra vagy más egyházi célra rendelt helyiségből a vallási szertartás végzésére szolgáló tárgyra,
  - temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt vagy holttesten lévő tárgyra,

- nemesfémre, nemesfém ötvözetére vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra,
- c) jelentős értékre,
- d) nagyobb értékre a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon
- e) különösen nagy értékre,
- f) a jelentős értékre a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon
- g) különösen jelentős értékre,
- h) különösen nagy értékre a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,
- i) bűnszervezet tagjaként

követik el.

Sikkasztás

317. § (1) Aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha a sikkasztást kisebb értékre vagy a szabálysértési értékre elkövetett sikkasztást

a) bűnszövetségben,

b) közveszély színhelyén,

c) üzletszerűen,

d)

követik el.

(3)

(4) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást nagyobb értékre,

b) kisebb értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon,

c) a sikkasztást kulturális javak körébe tartozó tárgyra

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást jelentős értékre,

b) a nagyobb értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást különösen nagy értékre,

b) a jelentős értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(7) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást különösen jelentős értékre,

b) a különösen nagy értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

A tényállásban meghatározott **elkövetési tárgy** a tettesre bízott idegen ingó dolog. Rábízott az a dolog, amelyet a jogosított (tulajdonos, jogszerű birtokos) kezelés, használat, gazdálkodás, szállítás, szétoztás, megőrzés végett adott át az elkövetőnek.

A tényállásban meghatározott elkövetési magatartások:

- jogtalan eltulajdonítás; (Az elkövető a dolgot teljesen kivonja a tulajdonos rendelkezése alól.)
- a dologgal sajátjaként rendelkezés; (A tulajdonost megillető jogosultságok jogellenes gyakorlása Pl.: a dolog elcserélése, zálogba adása, stb.)

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya csak olyan személy lehet, akire a dolgot rábízták.

A sikkasztás jogi minősülésének rendszere

Az érték szerinti minősítő körülmények azonosak a lopásnál tárgyaltakkal.

Elkövetési módok szerint a Btk. három minősítő körülményt határoz meg:

- bünszövetségben,
- közveszély színhelyén,
- üzletszerűen követik el.

Csalás

318. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett mászt tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha a csalás kisebb kárt okoz, vagy a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó csalást

a) bűnszövetségben,

b) közveszély színhelyén,

c) üzletszerűen

d)

követik el.

(3)

(4) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás nagyobb kárt okoz,

b) a kisebb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás jelentős kárt okoz,

b) a nagyobb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás különösen nagy kárt okoz,

b) a jelentős kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

c)

követik el.

(7) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás különösen jelentős kárt okoz,

b) a különösen nagy kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon,

c)

követik el.

A tényállásban meghatározott elkövetési magatartások:

- tévedésbe ejtés; (A hamis tudattartalom kialakítása)
- tévedésben tartás; (A már fennálló tévedés megerősítése, illetve annak megakadályozása, hogy a másik fél helyesbítse hamis képzeteit. Ez lehet tevés, de lehet mulasztás is, ami a kötelező felvilágosítás elmulasztását jelenti.)

A bűncselekmény **eredménye** vagyoni kár keletkezése.⁹ A kár bekövetkezéssel a bűncselekmény befejezetté válik. A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya bárki lehet. Az elkövető tudatának át kell fognia, hogy a sértett tévedésben van, és azt is, hogy ezzel okozati összefüggésben kára keletkezik.

A bűncselekmény **célzata** a jogtalan haszonszerzés (az elkövető vagy más számára)

A csalás jogi minősülésének rendszere megegyezik a sikkasztásnál tárgyaltakkal.

Rablás

321. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből valaki ellen erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Rablás az is, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

a) felfegyverkezve,

b) jelentős értékre,

c) bűnszövetségben vagy csoportosan,

d) hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során

követik el.

(4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

a) fegyveresen,

---

⁹ Btk. 333 § 2. pontja szerint kár: a vagyonban keletkezett értékcsökkenés (az elmaradt hasznon azonban nem vehető figyelembe a kár értékének megállapításakor).

b) különösen nagy vagy ezt meghaladó értékre,

c) jelentős értékre hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, illetőleg jelentős értékre felfegyverkezve, bűnszövetségben vagy csoportosan,

d) felfegyverkezve vagy csoportosan hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során

követik el.

(5) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

a) jelentős értékre fegyveresen,

b) fegyveresen hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során

követik el.

(6) Aki rablásra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A bűncselekmény **jogi tárgya** kettős, egyrészt a tulajdonviszonyok társadalmi rendje, másrészt a személyes szabadsághoz, testi épséghez fűződő társadalmi érdek.

A tényállás **elkövetési tárgya** idegen ingó dolog (lásd a lopásnál tárgyaltakat)

A rablás büntettének tényállásában lényegében két egymástól elkülönülő tényállást határoz meg a jogalkotó:

- Az elvétel érdekében megvalósított rablás büntettét Btk.321.§ (1) bekezdés
- A dolog megtartása érdekében alkalmazott rablás büntette Btk.321.§ (2) bekezdés

A) Az elvétel érdekében megvalósított rablás büntette Btk.321.§ (1) bekezdés szerint

A tényállásban meghatározott *elkövetési magatartás* az elvétel (magyarázatát lásd a lopásnál)

Az elkövetés módjai:

- Erőszak: Az erőszaknak személy ellen kell irányulnia, és a személy fizikai ellenállását kell megtörnie. amelynek lenyűgöző erejűnek, akaratot bénítónak kell lennie.
- Fenyegetés: (Fogalmát illetően a Btk. 138.§ az irányadó).
- Öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyezés az elvétel céljából.

Célzat a dolog elvétele. A bűncselekmény alanya bárki lehet.

B) A dolog megtartása érdekében alkalmazott rablás büntette Btk.321.§ (2) bekezdés

Elkövetési magatartás a dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak, vagy élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetés

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya a tettenért tolvaj. Tettenért tolvajnak tekintjük azt a személyt, akit a dolog elvétele közben felfedeznek, az elvitelben megakadályoznak, a helyszínről távozva közvetlenül szemmel tartanak, illetve üldöznek.

A bűncselekmény célzata a lopott dolog megtartása. Ha az elkövető nem dolog megtartása végett, hanem a menekülés érdekében alkalmaz erőszakot vagy fenyegetést, (pl.: az ellopott ruhát magára vette és nincs módja annak elhagyására) úgy a rablás nem állapítható meg.

Minősített esetek valósulnak meg, ha a rablást:

- *felfegyverkezve,*
- *jelentős értékre,*
- *bűnszövetségben vagy csoportosan,*
- *hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során*
- *fegyveresen,*
- *különösen nagy vagy ezt meghaladó értékre,*
- *jelentős értékre hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, illetőleg jelentős értékre felfegyverkezve, bűnszövetségben vagy csoportosan,*
- *felfegyverkezve vagy csoportosan hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során*
- *jelentős értékre fegyveresen,*
- *fegyveresen hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során*

követik el.

Ha a dolgot más célból alkalmazott erőszak hatása alatt álló személytől veszik el úgy Btk. 322. § kifosztás büntette valósul meg)

Kifosztás

322. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett

a) úgy vesz el másától, hogy evégből lerészegíti,

b) az általa más bűncselekmény elkövetése során alkalmazott erőszak avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt álló személytől vesz el,

c) védekezésre képtelen személytől vesz el

bűntettet követ el és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

a) jelentős értékre,

b) bűnszövetségben vagy csoportosan

követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,

b) jelentős értékre, bűnszövetségben vagy csoportosan

követik el.

A bűncselekmény **jogi tárgya** kettős, egyrészt a tulajdonviszonyok társadalmi rendje, másrészt az állampolgár személyi szabadsága.

A bűncselekmény **elkövetési tárgya** az idegen ingó dolog. (magyarozatát lásd 6.1. alatt a lopásnál)

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** a dolog elvétele.

A bűncselekmény elkövetési módjai:

- lerészegítés a dolog elvétele érdekében.
- más bűncselekmény során alkalmazott erőszak vagy élet és testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt álló személytől veszi el a dolgot.
- *védekezésre képtelen személytől vesz el*

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya bárki lehet.

A bűncselekmény **célzata** az (1) bekezdés a) pont esetében a lerészegítés és a dolog elvételére is irányul, míg az (1) bekezdés b) pont esetében az erőszaknak és a fenyegetésnek nem célja nem a dolog elvétele, a célzat itt más bűncselekmény elkövetésére irányul. A lopási szándék a kényszerítés befejezése után keletkezik.

Minősített esetek valósulnak meg, ha a kifosztást:

- jelentős értékre;
- bűnszövetségben vagy csoportosan
- *különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,*
- *jelentős értékre, bűnszövetségben vagy csoportosan*
- követik el.

Zsarolás

323. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön és ezzel kárt okoz, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a zsarolást

a) bűnszövetségben,

b) élet vagy testi épség elleni avagy más hasonlóan súlyos fenyegetéssel,

c) hivatalos személyként e jelleg felhasználásával avagy hivatalos megbízás vagy minőség színlelésével

követik el.

(3)

Jogi tárgy kettős, egyrészt vagyoni jogok társadalmi rendje, másrészt személyi szabadság.

A bűncselekmény **elkövetési tárgya** nincs konkrétan megjelölve a tényállásban. Lehet dolog, de irányulhat jogok elvonására is.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** kényszerítés arra, hogy a passzív alany valamit tegyen; ne tegyen; vagy eltűnjön.

A bűncselekmény **elkövetési módja** erőszak, fenyegetés.

A bűncselekmény **eredménye** kár okozása. A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya bárki lehet. Célzata a jogtalan haszonszerzés.

Minősített esetek valósulnak meg, ha a zsarolást

- bűnszövetségben,
- élet vagy testi épség elleni avagy más hasonlóan súlyos fenyegetéssel,
- hivatalos személyként e jelleg felhasználásával, avagy hivatalos megbízás vagy minőség színlelésével követik el,

követik el.

Rongálás

324. § (1) Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a rongálás kisebb kárt okoz,

b) a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó rongálást bünszövetségben követik el.

(3) Büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki

a) nagyobb kárt okoz,

b) 1. kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,

2. vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,

3. temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat,

c) nemesfémeket, nemesfém ötvözetét vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot kisebb kárt okozva

rongál meg.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás

a) jelentős kárt okoz,

b) 1. kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,

2. vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,

3. temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat

semmisít meg,

c) robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás különösen nagy kárt okoz.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás különösen jelentős kárt okoz.

A bűncselekmény **elkövetési tárgya** idegen dolog (ingó és ingatlan is lehet az elkövetési tárgy). Azonban az okirat nem lehet a rongálás tárgya, tekintettel arra, hogy az okirat nem forgalomképes dolog.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** az idegen dolog

- Megsemmisítése; (A dologra gyakorolt olyan ráhatás, amelynek következtében a megsemmisül, pl. elégetés)
- Megrongálása; (A dologra gyakorolt olyan ráhatás, amelynek következtében a dolog állaga károsodik, átalakul, vagy megsemmisül. pl. törés, eláztatás)

A bűncselekmény **eredménye** a kár bekövetkezése.

A bűncselekmény csak szándékos követhető el, alanya bárki lehet, kivéve a dolog tulajdonosát. A gondatlan bűnösséggel megvalósuló rongálás polgári peren alapuló kártérítést von maga után.

A bűncselekmény minősített esetei valósulnak meg, ha a rongálás

- nagyobb kárt okoz,
- kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,
- vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,
- temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat,
- nemesfémeket, nemesfém ötvözetét vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot kisebb kárt okozva rongál meg.
- jelentős kárt okoz,
- kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,
- vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,
- temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat semmisít meg,
- robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával követik el.
- a rongálás különösen nagy kárt okoz.
- (különösen jelentős kárt okoz.

A rongálás vétsége valósul meg, ha:

- *a rongálás kisebb kárt okoz,*
- *a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó rongálást bünszövetségben*

Az okiratra nézve elkövetett rongálás esetében a Btk. 277.§-ba ütköző okirattal visszaélés vétségét kell megállapítani.

Jogtalan elsajátítás

325. § (1) Aki a talált idegen dolgot eltulajdonítja, avagy nyolc nap alatt a hatóságnak vagy annak, aki elvesztette, nem adja át, úgyszintén aki a véletlenül vagy tévedésből hozzá került idegen dolgot eltulajdonítja vagy nyolc nap alatt vissza nem adja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan elsajátítást a kulturális javak körébe tartozó tárgyra követik el.

A tényállásban meghatározott **elkövetési tárgyak**:

- talált;
- véletlenül;
- vagy tévedésből
- az elkövetőhöz került idegen dolog.

A bűncselekmény **elkövetési magatartása**:

- eltulajdonítás;
- az idegen dolog 8 napon belül vissza nem adása;

A tényállásban tehát a dolog birtokbavétele önmagában nem jogellenes. A magatartás akkor válik jogellenessé, ha a megszerzés véletlenségét eltulajdonításra használja fel az elkövető. Az eltulajdonítási szándékot akkor kell vélelmezni, ha az elkövető nyolc napon belül elmulasztja a dolog visszaadását. (A bűncselekmény nyolc napon belül akkor is megvalósul, ha az elkövető a dolgot eltulajdonítja pl. eladja).

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya csak olyan személy lehet, aki a dolgot birtokába vette. (találta, tévedésből vagy véletlenül került hozzá)

A bűncselekmény minősített esetei valósulnak meg, ha a jogtalan elsajátítást:

- a kulturális javak körébe tartozó tárgyra követik el.

Nem jogtalan elsajátítást, hanem sikkasztást követ el, pl. a kalauz, ha a vonaton talált idegen dolgot nem adja le, továbbá az a rendőr, aki talált dologként neki átadott tárgyat eltulajdonítja.

Orgazdaság

326. § (1) Aki csempészetből, lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból vagy orgazdaságból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy elidegenítésében közreműködik, orgazdaságot követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) kisebb értékre,

b) a szabálysértési értékre üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) nagyobb értékre,

b) kulturális javak körébe tartozó tárgyra,

c) kisebb értékű nemesfémre, nemesfém ötvözetére vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra

követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) jelentős értékre,

b) nagyobb értékre üzletszerűen

követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) különösen nagy értékre,

b) jelentős értékre üzletszerűen

követik el.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) különösen jelentős értékre,

b) különösen nagy értékre üzletszerűen

c)

követik el.

A bűncselekmény **elkövetési tárgya** az idegen dolog, amely a tényállásban felsorolt tíz bűncselekményből (alapcselekményből) származik.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** a dolog:

- **Megszerzése:** (A dolog feletti tényleges hatalom jogügylet útján történő megszerzése. (vétél, csere, stb.)
- **Elrejtése:** (Olyan magatartás, amely a dolog feltalálását megnehezíti.)
- **Elidegenítésben való közreműködés:** (Olyan tevékenység, melynek célja, hogy a dolog a birtokosától másnak a rendelkezése alá kerüljön. (eladásban, elzálogosításban való közreműködés)

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya bárki lehet, kivéve az alapcselekmény elkövetőjét (tettes, részes), és a dolog tulajdonosát.

A bűncselekmény célzata vagyoni haszonszerzés (az elkövető vagy más számára).

A sikkasztás jogi minősítésének rendszere

A minősítés rendszere – a lopáshoz hasonlóan – a dolog értékétől, és az elkövetés minősítő körülményeitől függenek. Tulajdon elleni szabálysértést kell megállapítani, ha nem állnak fenn a 326. § (2) bekezdésében felsorolt körülmények, és az eltulajdonított dolog értéke a 20.000.- Ft-ot nem haladja meg.

Minősítő esetek valósulnak meg, ha az orgazdaságot

- nagyobb értékre,
- kulturális javak körébe tartozó tárgyra,
- kisebb értékű nemesfémre, nemesfém ötvözetére vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra követik el.
- jelentős értékre,
- nagyobb értékre üzletszerűen követik el.
- különösen nagy értékre,
- jelentős értékre üzletszerűen követik el.
- különösen jelentős értékre,
- különösen nagy értékre üzletszerűen követik el.

Amennyiben az elkövető nem tudja, csak gyanítja, hogy a dolog bűncselekményből származik, az értéktől függetlenül szabálysértés valósul meg.

Jármű önkényes elvétele

327. § (1) Aki idegen gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja, vagy az így elvett, illetve a rábízott ilyen járművet használja jogtalanul, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel,

b) bűnszövetségben

követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontjában írt bűncselekményt fegyveresen vagy bűnszövetségben követik el.

A bűncselekmény **elkövetési tárgya** idegen gépi meghajtású jármű.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás**:

- jármű elvétele (mely kizárólag használat céljából történhet.) Az elvétellel az elkövető teljes hatalmat szerez a jármű felett, a jogosítottat azonban csak ideiglenesen fosztja meg a jármű feletti uralomtól, tehát nem veti ki teljesen a dolog birtoklásából.
- Az elvett vagy rábízott jármű (jogtalan) használata; A jogtalan használat a jármű jogellenes célú, de rendeltetésszerű használatát jelenti. Nem valósul meg tehát a bűncselekmény, ha az elkövető azért nyitja fel a gépkocsit, hogy ott aludjon, vagy tartozékot akar kiszerezni.

A bűncselekmény csak szándékosan valósítható meg, alanya bárki lehet, aki nem jogosult a jármű használatára.

A bűncselekmény **célzata** a jármű használata.

A bűncselekmény **minősített esetei** valósulnak meg, ha

- erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel;
- bűnszövetségben

ha a Bt.327.§ (2) bek. a) pontban írt bűncselekményt fegyveresen vagy bűnszövetségben követik el.

Magánindítvány: 331. § A személyi vagyont károsító lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, rongálás, jogtalan elsajátítás, orgazdaság, valamint jármű önkényes elvétele miatt az elkövető csak magánindítványra büntethető, ha a sértett a hozzátartozója.

Értelmező rendelkezések: 333. § E fejezet alkalmazásában

1. dolog: a villamos- és a gazdaságilag hasznosítható más energia is, úgyszintén a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okirat, dematerializált értékpapír is, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában – illetve a dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetében az értékpapírszámla jogosultjának – biztosítja,

4. a különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmények a vagyon elleni bűncselekmények.

KATONAI BŰNCSELEKMÉNYEK

A Honvédség és a rendvédelmi szervek csak akkor tudnak a különböző törvényekben, egyéb jogszabályokban, szabályzatokban, utasításokban és parancsokban rögzített rendeltetésüknek megfelelni, ha a szolgálati rend és fegyelem betartása is érvényesül. Ezek megszegését, vagy elmulasztását a Btk. Katonai bűncselekményekként írja le, és szankcionálja. A Btk. XX. Fejezete az elkövetési magatartások eltérő jellegére, illetve az elkövetői körre tekintettel négy különböző Cím alatt tárgyalja a katonai bűncselekményeket. Az első Cím a szolgálati, a második a függelemsértő, a harmadik az előjárói, míg a negyedik a harcképességet veszélyeztető bűncselekmények törvényi tényállásait tartalmazza. A tárgyalt bűncselekmények közös jogi tárgya a katonai szolgálati rend és fegyelem.

Szolgálati bűncselekmények

Önkényes eltávozás

345. § (1) Aki szolgálati helyéről önkényesen eltávozik, vagy attól távol marad, és távolléte negyvennyolc órát meghalad, vétséget követ el, és egy évig, háború idején büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha az önkényes távollét tartama meghaladja a kilenc napot, a büntetés büntett miatt három évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

A bűncselekmény elkövetési magatartásai:

- Önkényes eltávozás a szolgálati helyről. (A bejelentett tartózkodási hely elhagyása, vagy attól negyvennyolc órát meghaladó engedély nélküli távol maradás.)
- Önkényes távolmaradás a szolgálati helyről. (Az jogtalan távollét melynek tartama a negyvennyolc órát meghaladja. Az ennél rövidebb távollétet katonai fegyelemsértésként kell értékelni.)

Az önkényes eltávozás **elkövetési helye** az a szolgálati hely, amelyről a katona engedély nélkül eltávozott, illetőleg ahová vissza kellett volna térnie, vagy ahol – útbaindítás esetén – jelentkeznie kellett volna

A bűncselekményt csak szándékosan lehet elkövetni, alanya csak katona lehet.

A bűncselekmény **minősített esete** valósul meg, ha az önkényes távollét tartama meghaladja a kilenc napot.

Amennyiben a szolgálati hely önkényes elhagyása, vagy az attól való távolmaradás a katonai szolgálat alóli végleges kibúvársra irányuló célzattal történik, akkor az elkövető cselekményét a Btk. 343.§ szökés büntettének kell minősíteni.¹⁰

¹⁰ Megállapította BK.139.

Ha a lakásán jogszerűen tartózkodó katona, az előjárójától azonnali bevonulásra kap parancsot, és ennek ellenére szolgálati helyén a meghatározott időre nem jelenik meg, úgy cselekményét a Btk. 354. § szerinti parancs iránti engedetlenség büntette miatt tartozik felelősséggel.¹¹

Abban az esetben, ha a hivatásos katona elkövető azt is tudta, hogy fontos szolgálatot kellett volna ellátnia, és távolmaradása annak teljesítését megghiúsítja, akkor cselekménye a Btk. 349. § szerinti szolgálati feladat alóli kibúvás vétségének minősül (KBJD 270.).

Kötelességszegés szolgálatban

348. § (1) Aki ór-, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatban elalszik, szeszes italt fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja, vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

(3) A büntetés büntett miatt tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt harchelyzetben követik el és abból különösen nagy hátrány származik.

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt a (2) bekezdés esetén, az ott tett megkülönböztetés szerint, egy évig, illetve három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartások**: Ór, ügyeleti, vagy készenléti szolgálat ellátása során

- elalvás;
- szeszes ital fogyasztás;
- rendeltetési hely elhagyása; A rendeltetési hely elhagyása elsődlegesen a szolgálati hely, a felállítási hely, a mozgási körzet, illetve adott esetben a járőr útvonal elhagyását jelenti.
- szolgálat ellátásra vonatkozó rendelkezés más módon való megszegése; (pl. a kábító hatású anyag fogyasztása.)

Bűncselekmény alanya csak a szolgálatba lépett katona lehet.

A bűncselekmény alapesetét szándékosan, a minősített eseteket szándékosan és gondatlanul is el lehet követni. Ezért amennyiben az elkövető bűnössége az alapesetben tanúsított elkövetési magatartások tekintetében gondatlan, úgy vele szemben fegyelmi felelősségre vonásnak van helye.

---

¹¹ Megállapította BH1972. 7219.

Minősített esetek valósulnak meg:

- háború idején, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár;
- ha a bűncselekményt harchelyzetben követik el és abból különösen nagy hátrány származik.

Szolgálati feladat ellátása alóli kibúvás

349. § (1) Aki fontos szolgálati feladat alól megtévesztéssel vagy távolmaradással kivonja, illetőleg annak teljesítésére képtelenné teszi magát, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** a fontos szolgálati feladat alóli:

- kivonás;
- teljesítésre képtelenné tétel; A szolgálati feladat teljesítésére képtelenné tétel leggyakrabban a szolgálatba lépést megelőző időszakban történő szeszital fogyasztásával valósul meg.

Fontos szolgálati feladaton elsődlegesen az őr-, ügyeleti és egyéb készenléti szolgálatokat kell érteni. A szolgálati feladat ellátása alóli kibúvás vétsége szempontjából a katona rendes napi tevékenysége fontos szolgálatnak nem tekinthető.¹²

A tényállásban meghatározott elkövetés módok:

- **megtévesztés;** (Minden olyan magatartást érteni kell, amely alkalmas lehet arra, hogy a szolgálatba vezénylésre, illetve a konkrét szolgálatot ellátó személy kijelölésére jogosult elöljárót tévedésbe ejtheti, vagy tévedésben tarthatja. Pl. valamely betegség színlelése, illetve alaptalanul azonnali és halaszthatatlan egyéb elfoglaltságra, vagy más elöljárótól ténylegesen nem kapott utasításra való hivatkozással valósulhat meg.)
- **távolmaradás;** (aki nem jelentkezik a szolgálati helyén a feladat ellátására, annak ellenére, hogy adott időben meghatározott szolgálatba van vezényelve.)

A bűncselekményt csak szándékosan lehet elkövetni, alanya csak az a katona lehet, aki fontos szolgálat ellátására van kötelezve, és a szolgálatról kellő időben tudomása volt.

Ezért a gondatlan elkövetés legfeljebb fegyelemsértést valósít meg. (pl. fegyelemsértést követ el az a rendőr, aki a szolgálatvezénylést gondatlansága folytán elnézi, és emiatt a megadott időpontban nem jelenik meg a szolgálat átvételére.)

Minősített esetek valósulnak meg, ha a bűncselekményt:

¹² Megállapította BH1994. 650.

- háború idején;
- a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével követik el.

Jelentési kötelezettség megszegése

350. § (1) Aki fontos szolgálati ügyben kellő időben nem tesz jelentést, vagy valótlan jelentést tesz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményből a szolgálatra jelentős hátrány származik.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás**: Fontos szolgálati ügyben:

- kellő időben történő jelentéstétel elmulasztása; (pl. Aki neki felróható okból haladéktalanul fennálló jelentési kötelezettségének önhibájából nem tesz eleget.)
- valótlan jelentéstétel; (A szolgálati ügy megítélésének lényeges körülményeiről nem a valóságot tartalmazó jelentést teszi, tehát fontos tényeket, adatokat elhallgat, illetve az előjárást a történetektől eltérően tájékoztatja.)

Ha a kellő időben való jelentés elmaradása nem jár olyan következménnyel, ami a jelentéstétel határidejének jelentős mulasztását eredményezi, és a késedelem az előjárási intézkedést nem befolyásolja, akkor a cselekmény csupán fegyelemsértést valósít meg. Nem valósítja meg a bűncselekményt az a jelentéstételt elmulasztó katona, akit a szolgálati szabályzat általános rendelkezése alapján jelentéstételi kötelezettség terhel, de azzal saját magát bűncselekmény elkövetésével vádolná.

A bűncselekmény csak szándékosan követhető el, alanya csak az a katona lehet, akit a jelentési kötelezettség terhel. A gondatlan elkövetés miatt csak fegyelmi felelősségre vonásnak van helye.

Minősített eset valósul meg ha a bűncselekményből a szolgálatra jelentős hátrány származik. A minősített eset törvényi tényállása tehát megkívánja a hátránynak, mint eredménynek a tényleges bekövetkezését.

Abban az esetben, amikor a törvény valamely bűncselekményre feljelentési kötelezettséget ír elő, akkor az elkövető terhére nem a Btk. 350. §-a szerint minősülő bűncselekményt, hanem a feljelentés elmulasztását, illetve a konkrét szolgálattal kapcsolatos jelentéstétel elmulasztása esetén a Btk. 348. §-ába ütköző szolgálatban kötelességszegést kell megállapítani (BH1978. 153.).

A függelemsértés

Parancs iránti engedetlenség

354. § (1) Aki a parancsot nem teljesíti, vétséget követ el és egy évig, csoportos elkövetés esetén büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az engedetlenség

a) más alárendeltek jelenlétében akár a parancs teljesítésének kifejezett megtagadásával, akár egyéb sértő módon történik,

b) a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével jár.

(3) Aki háborúban a harci parancsot nem teljesíti, tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt a (2) bekezdés b) pontja esetén egy évig, háború idején három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás** parancs iránti engedetlenség. Engedetlenségnek tekintjük a parancs végrehajtási kötelezettségével szembeni tudatos ellenszegülést.

A bűncselekmény alapesetét csak szándékosan, a minősített eseteket szándékosan és gondatlanul is el lehet követni; alanya csak katona lehet.

Minősített esetek valósulnak meg ha a bűncselekményt

- háború idején;
- más alárendeltek jelenlétében akár a parancs teljesítésének kifejezett megtagadásával, akár egyéb sértő módon; a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével.
- háborúban harci parancs nem teljesítésével követik el.

Ha a kiadott parancs nyílt megtagadását csoportosan követik el, és ez egyúttal jelentősen zavarja a szolgálati feladatok ellátását, akkor a cselekmény már nem parancs iránti engedetlenségnek, hanem a Btk. 352. §-ban meghatározott zendülésnek minősül.

Szolgálati tekintély megsértése

356. § (1) Aki

a) az előljáró,

b) a szolgálatát teljesítő feljebbvaló, őr vagy más szolgálati közeg

tekintélyét más előtt vagy feltűnően durván megsérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt több katona előtt vagy egyébként nyilvánosan követik el.

Passzív alany az elöljáró, a szolgálatát teljesítő feljebbvaló, őr vagy más szolgálati közeg.

A tényállásban meghatározott **elkövetési magatartás**: tekintély sértés. (pl. a szigorúan szabályozott megszólítási formák durva elferdítése, a szabályzat előírásainak szándékos figyelmen kívül hagyása, vagy akár az elöljáróval szembeni feleselés, és a túlzott bizalmaskodás is.) A szolgálati tekintély megsértésére alkalmas lehet az írásbeli közlés vagy rajz általi megvalósítás is, amikor az elkövető gúny tárgyává teszi azzal a passzív alany tekintélyét.

Az elkövetés módjai:

- más előtt; (A passzív alanyon és az elkövetőn kívül további harmadik személy is jelen van az elkövetői magatartás tanúsításánál, illetve lehetőség nyílik arra, hogy a cselekmény kívül álló harmadik személy tudomására jusson.
- feltűnően durván; (a trágár szavak, vagy az emberi méltóságot súlyosan sértő kijelentések használata, vagy az olyan magatartás tanúsítása, ami objektíve alkalmas a tekintély sértésére, pl. ha a katona feltűnően gesztikulál a tekintély sértő kijelentések elhangzásakor, stb.

Az **elkövetési módok** valamelyikének hiányában az elkövető terhére csak fegyelemsértést lehet megállapítani.

A bűncselekményt csak szándékosan lehet elkövetni, alanya csak katona lehet.

Minősített esetek valósulnak meg, ha a bűncselekményt:

- több katona előtt;
- egyébként nyilvánosan követik el.. Pl. ha a cselekményt olyan helyen követik el, ahol egyszerre többen tartózkodnak – laktanya ebédlőjében, – vagy ha a tekintély sértésére alkalmas iratot, vagy rajzot olyan helyen függesztik ki, ahol erről nagyobb számú személy szerezhet tudomást.

Az elöljárói bűncselekmények

Az elöljárói bűncselekmények elkövetője elsődlegesen szolgálati elöljáró lehet, de azt a szakmai elöljáró is megvalósíthatja. A bűncselekmények közös jogi tárgya a szolgálati rend és fegyelem, ezen belül a közvetlen jogi tárgy az alárendelt emberi méltósága.

Alárendelt megsértése

358. § (1) Aki alárendeltjét emberi méltóságában, más előtt vagy feltűnően durván megsérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) aljas indokból,

b) súlyos testi vagy lelki gyötrelmet okozva,

c) több alárendelt sérelmére

követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést vagy a szolgálatra jelentős hátrányt okoz.

A bűncselekmény **elkövetési magatartása** az alárendelt emberi méltóságában más előtt vagy feltűnően durva módon megsértése. (pl. a becsület csorbítására vagy rágalmazásra utaló kifejezések közlése az alárendelttel, de idetartozik annak tetteleges bántalmazása, továbbá a szolgálati érintkezés bármely megalázó módja, vagy a meg nem engedett fegyelmező eszközök használata is.)¹³

Az alárendelt emberi méltóságának megsértése azonban önmagában fegyelmi vétségnek minősül, és csak akkor lehet megállapítani a bűncselekményt, ha az elkövetési magatartást más előtt vagy feltűnően durván fejtik ki.

Az alárendelt megsértése csak szándékosan követhető el, és tette általában csak az az előljáró lehet, akinek a katona alá van rendelve.

Minősített eset valósul meg, ha a bűncselekményt:

- aljas indokból; (Az elkövetési magatartás kifejtésekor gyűlölet, bosszú vagy irigység vezérli cselekedetét.)
- súlyos testi vagy lelki gyötrelmet okozva; (Az alárendelt szenvedésével járó elkövetési magatartás kifejtését jelenti, ami érdemben a kínzással eshet egy tekintet alá. Idetartozik, amikor az előljáró lelkiileg megtöri, emberi méltóságában mélyen megalázza alárendeltjét.)
- több alárendelt sérelmére;
- súlyos testi sértést okozva; (A Btk. 170. § (2) bekezdésében írtakra figyelemmel – a nyolc napon túl gyógyuló sérülés, vagy egészségkárosodás.)
- szolgálatra jelentős hátrányt okozva követik el. (A kialakult gyakorlat szerint a sérelmet szenvedett alárendelt az őt ért cselekmény miatt megszökött, vagy öngyilkosságot kísérelt meg, és emiatt a szolgálat további teljesítésére alkalmatlanná vált.)

Előljárói hatalommal visszaélés

359. § Aki előljárói hatalmával visszaélve alárendeltjét

a) fegyelmi fenytéssel sújtja,

b) panaszjogának gyakorlásában korlátozza,

¹³ Megállapította BJD 1534., BH1988. 207.

- c) járandóságában megrövidíti, vagy anyagilag megterheli,
  - d) magáncélra igénybe veszi,
  - e) a többiekhez képest előnyösebb vagy hátrányosabb bánásmódban részesíti,
- vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A bűncselekmény **elkövetési magatartásai**: előjárói hatalommal visszaélve az alárendelt:

- a) fegyelmi fenyítéssel sújtása,
- b) panaszjogának gyakorlásában korlátozása,
- c) járandóságában megrövidítése, vagy anyagilag megterhelése,
- d) magáncélra igénybe vétele,
- e) a többiekhez képest előnyösebb vagy hátrányosabb bánásmódban részesítése,

Az előjárói hatalommal visszaélés mindegyik fordulata csak szándékosan valósítható meg, tettese pedig kizárólag az az előjáró lehet, akinek joga és kötelessége az alárendelt felett rendelkezni, járandóságait és nevesített jogai gyakorlásának lehetőségét biztosítani.

Más állam katonája ellen elkövetett bűncselekmény

122/A. § (1) A XX. fejezet rendelkezései szerint büntetendő az a katona, aki az ott meghatározott bűncselekményt

- a) a szövetséges fegyveres erő katonájával szemben, vagy
- b) az Egyesült Nemzetek vagy más nemzetközi szervezet felkérésére külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység, békefenntartás vagy humanitárius művelet keretében, illetőleg egyéb külföldi szolgálat során más állam katonájával szemben

szolgálati feladat közös ellátása alatt követi el.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a szövetséges fegyveres erő katonája a szövetséges fegyveres erő állama rendőrségének, illetőleg polgári védelmi szolgálatának tagja, b) pontjának alkalmazásában más állam katonája a más állam rendőrségének, illetőleg polgári védelmi szolgálatának tagja is.

122/B. § A XX. fejezet szerint büntetendő az a katona is, aki az ott meghatározott bűncselekményt a szövetséges fegyveres erőkhöz tartozó szolgálati feladata során, illetve az Egyesült Nemzetek vagy más nemzetközi szervezet felkérésére külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység, békefenntartás vagy humanitárius művelet keretében követi el.

A Btk. 122/A–/B szakaszait az egyes büntető jogszabályok módosításáról rendelkező 1998. évi LXXXVII. törvény iktatta be. A szabályozás célja az volt, hogy biztosítsa a Magyar Köztársaságnak az Észak-atlanti Szerződéshez való csatlakozásából eredő feladatok során megvalósuló új katonai életviszonyok oltalmazását.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A tananyag elsajátításához az alábbiakban részletezett aktivitás szükséges Öntől:

- olvasott szöveg feladattal vezetett egyéni feldolgozása;
- olvasott szakmai szöveget kell megértenie,
- a kötelező irodalom áttekintése,
- rendszerekben kell gondolkodnia, a tananyagelem belső az összefüggéseit fel kell ismernie,
- az olvasott szakmai szöveget a benne lévő feladatokhoz vezető útként értelmezve, problémaelemzésre, és problémafeltárára és problémamegoldásra van szükség.
- válaszadás írásban az önellenőrző kérdésekben meghatározott mondat szintű kérdésekre;
- önállóan és egyedül végzett munka a tananyag feldolgozása, a tanulás során,
- a tanulás során szerzett tapasztalatok feldolgozása, értelmezése;
- a megjelölt jogszabályok használata, feldolgozása szükséges az egyes feladatok megoldásához.
- Az egyes különös részi tényállások elemzéséhez használja fel az általános törvényi tényállás alábbiakban vázolt rendszerét. **A tényállások elemzését az általános törvényi tényállás rendszerébe helyezve végezze el!**

	OBJEKTÍV ELEMELK		SZUBJEKTÍV ELEMELK	
	TÁRGY	TÁRGYI OLDAL	ALANY	ALANYI OLDAL
Szükséges elemek	<p>Jogi tárgy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - általános - különös - közvetlen 	<p>Elkövetési magatartás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tevés - mulasztás - vegyes 	<p>Az általános alannyá válás feltételei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elkövetéskor betöltött 14. életév, - természetes személy, - beszámítási képesség 	<p>Bűnösség:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szándékosság - Gondatlanság
Nem-szükséges (esetleges) elemek	<p>Elkövetési tárgy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dolog - személy (passzív alany) 	<p>Okozati összefüggés</p> <p>Eredmény</p> <p>Szituációs ismérvek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hely - idő - mód - eszköz 	<p>Speciális alany: pl.</p> <ul style="list-style-type: none"> - katona, - hivatalos személy stb. 	<p>Motívum</p> <p>Célzat</p>

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. Feladat:

Írja be az alábbi táblázat megfelelő helyére az egyes vagyon elleni bűncselekmények értékhatárait!

Az egyes vagyon elleni bűncselekmények értékhatárai ¹⁴						
Bűncselekmény	Szabálysértési	Kisebb	Nagyobb	Jelentős	Különösen nagy	Különösen jelentős
316.§ Lopás						
317.§ Sikksztás						
318.§ Csalás						
319 § Hűtlen kezelés						
321.§ Rablás						
322.§ Kifosztás						
324.§ Rongálás						
325. § Jogtalan elsajátítás						
326.§ Orgazdaság						

¹⁴ Megállapította a Btk.138/A.§

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Az egyes vagyon elleni bűncselekmények értékhatárai						
Bűncselekmény	Szabálysértési	Kisebb	Nagyobb	Jelentős	Különösen nagy	Különösen jelentős
316.§ Lopás	20.000 Ft.-ig	20.001– 200.000 Ft	200.001– 2.000.000 Ft	2.000.001– 50.000.000 Ft.	50.000.001– 500.000.000 Ft.	500.000.001 Ft. felett
317.§ Sikkasztás	20.000 Ft.-ig	20.001– 200.000 Ft	200.001– 2.000.000 Ft	2.000.001– 50.000.000 Ft.	50.000.001– 500.000.000 Ft.	500.000.001 Ft. felett
318.§ Csalás	20.000 Ft.-ig	20.001– 200.000 Ft	200.001– 2.000.000 Ft	2.000.001– 50.000.000 Ft.	50.000.001– 500.000.000 Ft.	500.000.001 Ft. felett
319 § Hűtlen kezelés	20.000 Ft.-ig	20.001– 200.000 Ft	200.001– 2.000.000 Ft	2.000.001– 50.000.000 Ft.	50.000.001– 500.000.000 Ft.	500.000.001 Ft. felett
321.§ Rablás	----- -	----- -	----- -	2.000.001– 50.000.000 Ft.	50.000.001– 500.000.000 Ft.	500.000.001 Ft. felett
322.§ Kifosztás	----- -	----- -	----- -	2.000.001– 50.000.000 Ft.	50.000.001– 500.000.000 Ft.	500.000.001 Ft. felett
324.§ Rongálás	20.000 Ft.-ig	20.001– 200.000 Ft	200.001– 2.000.000 Ft	2.000.001– 50.000.000 Ft.	50.000.001– 500.000.000 Ft.	500.000.001 Ft. felett
325.§ Jogtalan elsajátítás	20.000 Ft.-ig	----- -	----- -	----- -	----- -	----- -
326.§ Orgazdaság	20.000 Ft.-ig	20.001– 200.000 Ft	200.001– 2.000.000 Ft	2.000.001– 50.000.000 Ft.	50.000.001– 500.000.000 Ft.	500.000.001 Ft. felett

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

Nagy Ferenc: A magyar büntetőjog általános része. Korona Kiadó, Budapest, 2004.

Földvári József: Büntetőjog Általános Rész. Osiris Kiadó, 2006

Belovics Ervin, Békés Imre, Busch Béla, Gellér Balázs, Margitán Éva, Molnár Gábor, Sinku Pál: Büntetőjog Általános Rész, HVGORAC, 2006.

Bárd Károly, Gellér Balázs, Ligeti Katalin, Margitán Éva, Wiener A. Imre: Büntetőjog Általános Rész. KJK–KERSZÖV, 2003.

Blaskó Béla: Magyar büntetőjog. Általános rész. Rejtjel Kiadó, 2007.

Dr.Sóti Kálmán: Büntetőjog I–II. Rejtjel kiadó 1998.

Dr.Sóti Kálmán: Büntetőjog. Jegyzet a rendészeti szakközépiskolák számára. Belügyminisztérium 2003.

AJÁNLOTT IRODALOM

Büntetőjog Különös Rész II. Főiskolai jegyzet az RTF hallgatói részére Társszerzők: dr. Miklós Irén, dr. Schubauer László Szerkesztő: dr. Blaskó Béla, kiadó: Rejtjel Kiadó, 2006.

A Magyar Büntetőjog Általános Része (tankönyv) Lektor: Dr. Bakóczy Antal Rejtjel Kiadó, Budapest, 2007. (harmadik átdolgozott kiadás)

Büntetőjog Különös Rész I. Főiskolai jegyzet az RTF hallgatói részére (átdolgozott kiadás)

Társszerzők: dr. Miklós Irén, dr.Pallagi Anikó, dr. Scubauer László, dr. Zentai Ágnes Szerkesztő: dr. Blaskó Béla, kiadó: Rejtjel Kiadó, 2008.

A(z) 0731-06 modul 004-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 861 02 0000 00 00	Határrendész
52 861 06 0010 52 01	Határrendészeti-rendőr
52 861 06 0010 52 02	Közrendvédelmi-rendőr

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

14 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet

1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:

Nagy László főigazgató